

INNLEIÐING HEIMSMARKMIÐA SAMEINUÐU ÞJÓÐANNA Í UMHVERFISSTEFNU

TÓMAS G. GÍSLASON
UMHVERFISSTJÓRI

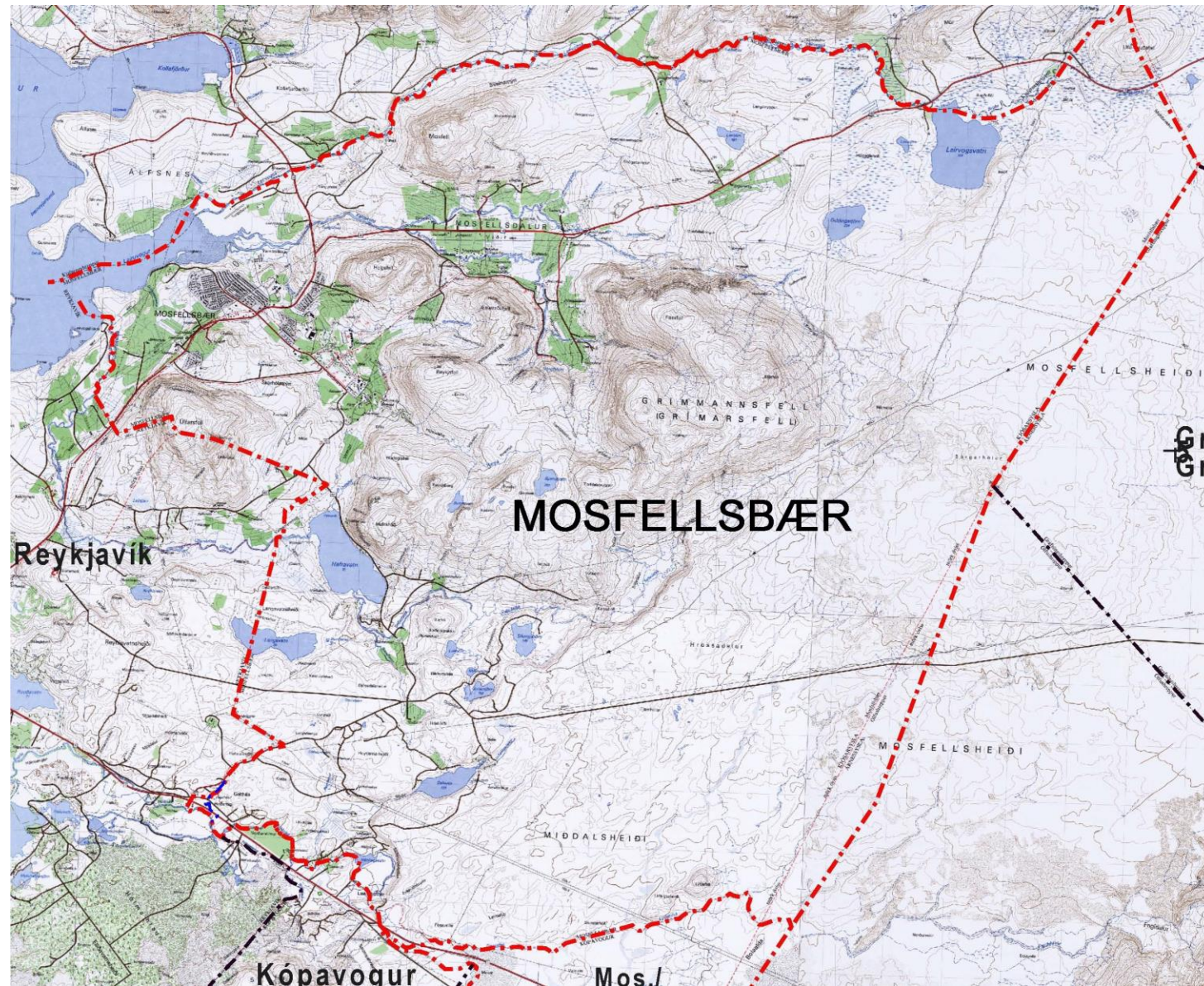
MOSFELLSBÆR

Mosfellsbær

- Stærð: 220 km²
- Íbúafjöldi: ~ 12.000 manns.
- Einkenni: Þéttbýli með allri nauðsynlegri þjónustu og dreifbýli með því sem því fylgir. Samfélagið í heild býr að góðu aðgengi að fallegri náttúru og möguleikum á útivist innan seilingar.
- Náttúra: Strandlína, ár, vötn, fossar, fjöll, saga og útivist (fjallgöngur, hestamennska, golf, sund, knattspyrna, handbolti, blak, etc.)
- Bær staðsettur innan stór höfuðborgarsvæðisins

Mosfellsbær – 220 km²

Mosfellsbær – sveit í borg

Mosfellsbær – bær í sveit

1.000 hestar
500 skráðir hundar
1 nóbelsverðlaunahafi
3.000 íbúar undir 18 ára aldri (26%)

Mosfellsbær – heilsueflandi samfélag

- Heilsueflandi samfélag síðan 2012
- Fyrsta heilsueflandi sveitarfélagið á Íslandi
- Áhersla á heilbriggt samfélag
 - Næring – mataræði
 - Hreyfing – útivist
 - Líðan – geðrækt
 - Lífsgæði – forvarnir

Mosfellsbær – heilsueflandi samfélag

Sjálfbærni í Mosfellsbæ - sagan

- Staðardagskrá 21 í Mosfellsbæ frá 2001
- Margar viðurkenningar fyrir góðan árangur í sjálfbærri þróun
 - Íslensku Staðardagskrárverðlaunin 2001
- Endurskoðun á Staðardagskrá 21 árið 2008
 - Samstarf og samráð við íbúa, m.a. á sérstökum **íbúafundi**
 - Innleiðing **stefnumótunar um sjálfbært samfélag til 2020**
 - Gerð **framkvæmdaáætlunar** til lengri tíma, byggða á á stefnumótuninni
 - Gerð **árlegs verkefnalista** í samráði við nefndir og yfirstjórn, sem var yfirfarin í lok hvers árs og árangur metinn

Stefnumótun um sjálfbært samfélag

STADARDAGSKRÁ 21
Stefnumótun Mosfellsbæjar til 2020

MOSFELLSBÆR
SJÁLFBÆRT SAMFÉLAG

Betri bær - Bjartari framtíð

MOSFELLSBÆR

SÝN OKKAR
SJÁLFBÆRT SAMFÉLAG
TIL 2020

Í að vinna að þeirri stefnu um sjálfbært samfélag sem Mosfellsbær hefur sett sér hafa bæjarfyrvöld sett fram ákveðna framtíðarsýn sem stefnt skuli að. Sýn Mosfellsbæjar er eftirfarandi:

„Mosfellsbær vill vera í fremstu röð sveitarfélaga hvar varðar sjálfbæra þróun, og mun því leitast við að vera framsækið, umhverfisvænt og nútímalegt bæjarfélag sem býður upp á fjölbreytileika.“

Verkefnalisti Staðardagskrár 21 í Mosfellsbæ fyrir árið 2013

FRAMVINDA VERKEFNA

Unnið út frá svörum við fyrirspurnarlista sem lagður var fyrir forstöðumenn sviða og stofnana í Mosfellsbæ í janúar 2014

Grænn litur merkir JÁ - þau mál sem unnið var að á árinu 2013

Gulur litur merkir Í VINNSLU - þau mál sem eru í vinnslu en ólokið á árinu 2013

Rauður litur merkir NEI - þau mál sem ekki var unnið að á árinu 2013

Umhverfismál

1. Mosfellsbær verði þátttakandi í verkefnum sem stuðla að virkjun Staðardagskrár 21 í bænum, s.s. Evrópskrar samgönguvíku, Dags umhverfisins, Lífshlaupsins og Hjólað í vinnuna
2. Fram fari sérstakt hreinsunaráttak á byggingarsvæðum til að tryggja góðan frágang og koma í veg fyrir slysaættu.

Náttúruvernd og útivist

3. Afram verði unnið að lokun og frágangi náma.
4. Lögð verði áhersla á vemdun strandlengjunnar og leirunnar við Mosfellsbæ.
5. Virkt eftirlit verði haft með ástandi og hreinsun rotþróa í Mosfellsbæ.
6. Áherslur Mosfellsbæjar á náttúru og útivist verði sýnilegar ferðamönnum, með útgáfu, fræðslu á heimasíðu, skiltum og merkingum.
7. Afram verði unnið að fröðlsingu náttúruvætta og gerð fröðlsingaráætlun Mosfellsbæjar.

Umhverfismennt

8. Fræðsla til almennings um Staðardagskrá 21 verði lífandi og m.a. haldið uppi í staðbundnum miðlum og á almennum kynningarfundum.
9. Bæjarbúar verði upplýstir um kosti þess að spara orku og þær aðferðir sem má nota.
10. Unnið verði afram að uppsetningu útkennsluvæða til afnota fyrir skóla í Mosfellsbæ.

Markmið við endurnýjun umhverfisstefnu

- Ákveðið að endurskoða umhverfisstefnu Mosfellsbæjar í október 2017
- Finna hentuga útfærslu hvernig sveitarfélag getur nýtt sér og horft til [heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna](#) við stefnumótun
- Setja fram stefnu sem væri [einföld og aðgengileg fyrir íbúa](#) og unnin í [samvinnu við íbúa](#), jafnframt því að vera metnaðarfull og raunhæf.
- Umhverfisstefna yrði „[regnhlíf](#)“ yfir hinar ýmsu stefnur Mosfellsbæjar sem snúa að umhverfismálum.

Fyrirkomulag við endurnýjun umhverfisstefnu

- Vinna við endurskoðun umhverfisstefnu í höndum umhverfisnefndar Mosfellsbæjar.
- Meðvituð ákvörðun að láta vinnu við nýja umhverfisstefnu ná yfir á nýtt kjörtímabil, til að skapa betri **sátt um verkefnið**.
- **Samráð við íbúa**, íbúafundur um óskir og áherslur íbúa í málaflokknum, undir stjórn ráðgjafa.
- Leitað til **faglegra ráðgjafa** til að aðstoða við gerð stefnunnar.

Vinna við endurnýjun umhverfisstefnu

- Opinn íbúafundur um endurskoðun á umhverfisstefnu bæjarins, haldinn í mars 2018.
- Vel heppnaður fundur, um 40 manns mættu og komu með tillögur og ábendingar um áherslur í málaflokknum.

MOSFELLSBÆR

OPINN FUNDUR
um umhverfisstefnu Mosfellsbæjar

HAFÐU ÁHRIF

Umhverfisnefnd Mosfellsbæjar vinnur nú að nýrri umhverfisstefnu fyrir Mosfellsbæ og leitar eftir aðkomu og tillögum íbúa við að móta stefnuna.

Hverjar eiga áherslur Mosfellsbæjar að vera í umhverfismálum, eins og skógrækt, landgræðslu, vistvænum samgöngum, útivist, soppálum og náttúruvernd?

Boðað er til opins fundar þar sem leitað er eftir tillögum frá íbúum.

Fundurinn verður haldinn í Framhaldsskóla Mosfellsbæjar, fimmtudaginn 22. mars kl. 17-19.

Vilborg Arna Gissurardóttir verður með stutt erindi.

Kaffiveitingar í boði og allir velkomnir.

Heimsmarkmiðin

- Ákveðið að hafa Heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna um sjálfbæra þróun sem grunn við endurskoðun umhverfisstefnu Mosfellsbæjar.
- Í hverjum kafla er gerð grein fyrir því hvaða kafla heimsmarkmiðana er sérstaklega horft til.
- Sérstaklega er horft til 11. kafla heimsmarkmiðana sem snúa að sjálfbærni sveitarfélaga, skipulagi þeirra og uppbyggingu.
- Ítarefni í lok stefnu þar sem rýnt er í undirmarkmið.
- Einnig verður horft til Heimsmarkmiða við stefnumótun Mosfellsbæjar.
- Ný endurskoðuð umhverfisstefna gefin út í árslok 2019.

UMHVERFISSTEFNA MOSFELLSBÆJAR

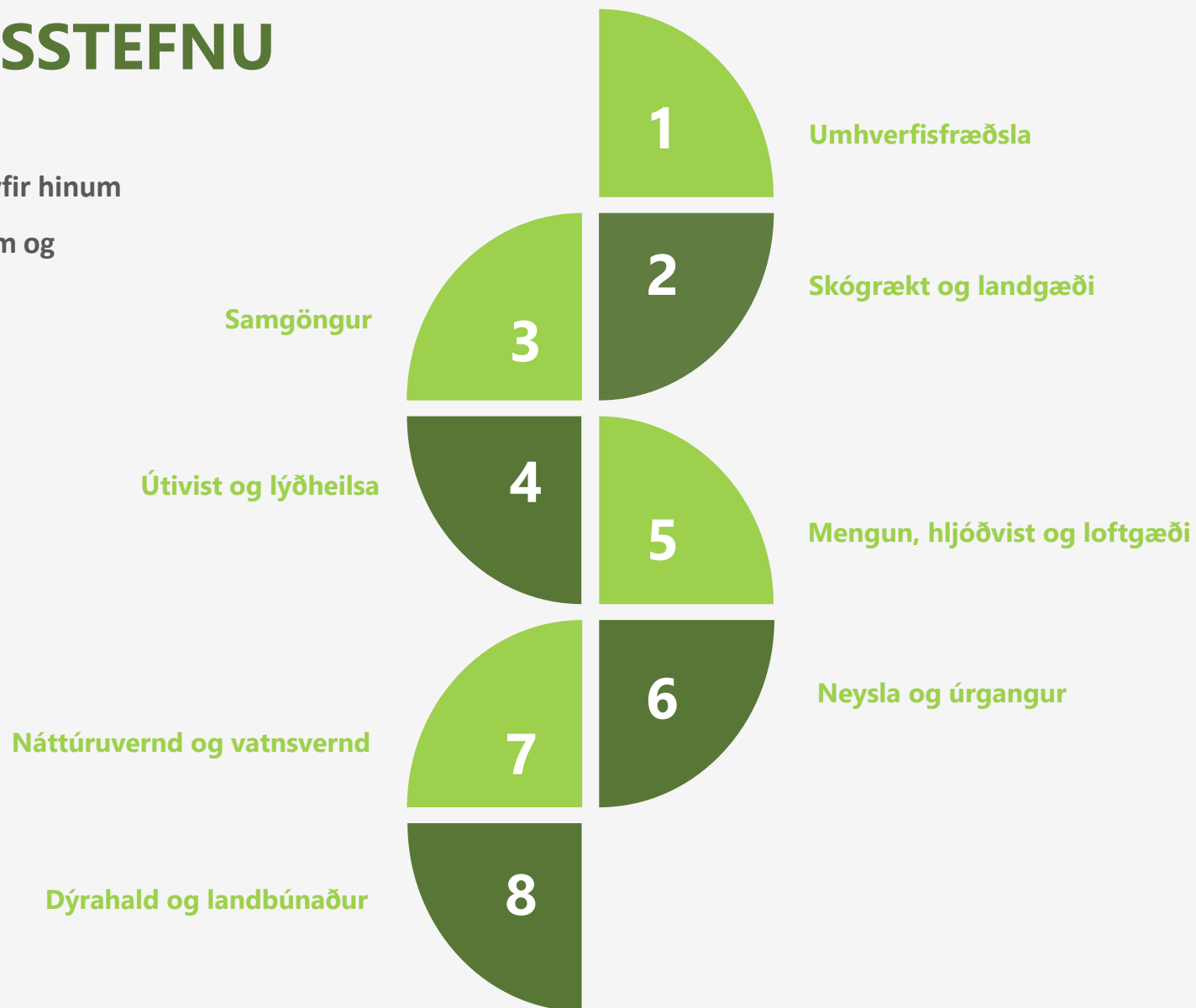
2019–2030

UPPBYGGING UMHVERFISSTEFNU

Umhverfisstefna Mosfellsbæjar er nokkurs konar regnhlíf yfir hinum ýmsu stefnum bæjarfélagsins sem snúa að umhverfismálum og sjálfbærni. Málaflokkarnir eru eftirfarandi:

Þar eru sett fram markmið í hinum ýmsu málaflokkum og tilgreindar þær leiðir eða þau verkefni sem stuðlað geti að því að þeim markmiðum verði náð.

Hér má sjá tengingar hvers málaflokks í umhverfisstefnunni við aðalflokka heimsmarkmiða Sameinuðu þjóðanna um sjálfbæra þróun:

Sérstaklega verður horft til þeirra undirmarkmiða heimsmarkmiðanna sem tengjast þeim markmiðum sem sett eru fram í umhverfisstefnunni. Þau undirmarkmið má finna í ítarefni aftast í umhverfisstefnunni

1. UMHVERFISFRÆÐSLA

2. SKÓGRÆKT OG LANDGÆÐI

3. SAMGÖNGUR

4. ÚTIVIST OG LÝÐHEILSA

5. MENGUN, HLJÓÐVIST OG LOFTGÆÐI

6. NEYSLA OG ÚRGANGUR

7. NÁTTÚRUVERND OG VATNSVERND

8. DÝRAHALD OG LANDBÚNAÐUR

1

UMHVERFIS- FRÆÐSLA

Yfirmarkmið

Umhverfisvitund bæjarbúa verði aukin til að bæta lífsgæði og vernda náttúruna með því að umgangast umhverfi og náttúru af þekkingu og virðingu.

Markmið

Íbúar þekki umhverfi bæjarins og umgangist náttúruna af nærgætni og þekkingu.

Leiðir að markmiðum

- Fræðsluefni um náttúru Mosfellsbæjar verði aðgengilegt fyrir íbúana.
- Upplýsingar um umhverfismál verði aðgengilegar íbúum.
- Boðið verði upp á fræðslufundi og viðburði í samráði við félagasamtök um umhverfisvernd og útivist.
- Fyrirtæki verði hvött til að bera virðingu fyrir umhverfinu og sýna ábyrgð í umhverfismálum, t.d. með því að setja sér stefnu í málaflokknum.
- Mosfellsbær hafi frumkvæði að fræðslu um loftslagsmál, sjálfbærni og ábyrga neyslu.

Markmið

Lögð verði áhersla á margþætta umhverfisfræðslu til barna og ungmenna í skólum og vinnuskóla Mosfellsbæjar, með sjálfbærni og umhverfisvitund að leiðarljósi.

Leiðir að markmiðum

- Mosfellsbær stuðli að uppsetningu útikennslusvæða í nágrenni skóla.
- Fræðsla um loftslagsmál, sjálfbærni og önnur umhverfismál verði hluti af kennslu í skólum bæjarins.
- Útbúið verði kynningarefni um umhverfismál fyrir vinnuskólann.
- Allir skólar bæjarins vinni að Grænfána.

2

SKÓGRÆKT OG LANDGÆÐI

Yfirmarkmið

Að tryggja skynsamlega og hagkvæma landnýtingu og landgæði, með áherslu á uppbyggingu skógræktarsvæða, verndun líffræðilegrar fjölbreytni og uppbyggingu vistkerfa.

Markmið

Að skógrækt í Mosfellsbæ verði með ábyrgum og skipulögðum hætti í sátt við umhverfi og íbúa. Skógur verði í meira mæli nýttur sem skjólgróður og skógræktarsvæði verði opin almenningi til útvistar.

Leiðir að markmiðum

- Unnið verði að plöntun á skjólgróðri á völdum svæðum í bænum til að auka lífsgæði íbúa.
- Garðyrkjudeild Mosfellsbæjar sinni í samstarfi við skógræktarfélagið og almenning grisjun, stígagerð og viðhaldi skógarsvæða.
- Upplýsingar um starf og áætlanir Skógræktarfélags Mosfellsbæjar verði kynntar fyrir umhverfisnefnd Mosfellsbæjar árlega.
- Haldnir verði fræðslufundir fyrir bæjarbúa um skógræktarmál í samstarfi við Skógræktarfélag Mosfellsbæjar.
- Unnið verði grænt skipulag fyrir Mosfellsbæ og það gert að veigamiklum þætti í aðalskipulagi bæjarins.

Markmið

Komið verði í veg fyrir skemmdir á landsvæðum og unnið verði að uppgræðslu örfoka mela. Stefnt verði að endurheimt votlendis og birkiskóga.

- Aukin áhersla verði sett á uppgræðslu örfoka lands og að draga úr jarðvegsrofi.
- Samstarf verði aukið við Landgræðsluna um uppgræðslu lands.
- Unnið verði að því að koma í veg fyrir landbrot af völdum fallvatna.
- Unnið verði að endurheimt mikilvægra vistkerfa eins og votlendis og birkiskóga þar sem þess er kostur.
- Reglur Mosfellsbæjar um framkvæmdir á viðkvæmum svæðum í Mosfellsbæ verði aðgengilegar á heimasíðu bæjarins.

3

SAMGÖNGUR

Yfirmarkmið

Að draga úr losun gróðurhúsa-lofttegunda með uppbyggingu vistvænna samgangna. Hluttur almennings-samgangna verði aukinn, hjólreiðar verði raunverulegur valkostur og stutt verði við orkuskipti í samgöngum. Áhersla verði á umferðaröryggi.

1 af 3

Markmið

Aukin áhersla verði á vistvænar samgöngur og aukna notkun almennings-samgangna.

Leiðir að markmiðum

- Tryggt verði að öll hverfi í sveitarfélaginu hafi góðan aðgang að almennings-samgöngum.
- Við skipulag nýrra hverfa og svæða verði sérstaklega hugað að aðgengi að vistvænum samgöngum og hjólreiðastæðum.
- Mosfellsbær beiti sér fyrir eflingu almennings-samgangna, eins og Borgarlínu, í samstarfi við önnur sveitarfélög á höfuðborgarsvæðinu.
- Starfsmenn Mosfellsbæjar séu hvattir til þess að nýta sér vistvænar samgöngur til og frá vinnu, t.d. með samgöngustyrk.
- Mosfellsbær taki áfram virkan þátt í Evrópsku samgönguvíkunni og Bíllausa deginum, viðburðum sem haldnir eru ár hvert.

4

ÚTIVIST OG LÝÐHEILSA

Yfirmarkmið

Stuðlað verði að útivist og heilsuefningu í sveitarfélaginu og að íbúar í Mosfellsbæ hafi gott aðgengi að útivistarsvæðum og heilsuefandi þjónustu sem leiði til bættrar lýðheilsu. Stuðlað verði að því að nærumhverfi bæjarbúa verði fallett og snyrtilegt.

1 af 2

Markmið

Að allir íbúar hafi gott aðgengi að útivistarsvæðum með góðri aðstöðu.

Leiðir að markmiðum

- Áfram verði unnið að uppbyggingu útivistarsvæða og auðveldu aðgengi fyrir alla.
- Reglulegt eftirlit fari fram með viðhaldi opinna leiksvæða í bænum.
- Mosfellsbær verði áfram virkur þátttakandi í verkefninu Heilsuefandi samfélag.
- Unnið verði að fjölgun bekkja og áningarsvæða.
- Upplýsingar um fjölbreyttar útivistarleiðir og fræðsluskilti verði aðgengilegar íbúum.
- Áfram verði unnið að uppbyggingu Ævintýragarðs í Ullarnesbrekkum sem fjölbreytts útivistarsvæðis fyrir alla fjölskylduna og aðgengi bætt.

Markmið

Aðgengi að útivistarsvæðum og náttúru í Mosfellsbæ verði auðveldað.

Leiðir að markmiðum

- Fjölgað verði merktum gönguleiðum, svo sem með stikum, fræðsluskiltum eða stígagerð.
- Hugað verði að uppbyggingu og viðhaldi útivistarleiða á fjöllum og fellum.
- Upplýsingar um útivistarsvæði og friðlýst svæði séu aðgengileg á heimasíðu bæjarins.
- Samstarf verði aukið með Reykjavíkurborg um viðhald og verndun Úlfarsfells sem útivistarsvæðis til að auka útivistargildi og bæta aðgengi.

5

MENGUN, HLJÓÐVIST OG LOFTGÆÐI

Yfirmarkmið

Að draga úr áhrifum mengunar í umhverfinu og koma í veg fyrir mengun í ám og vötnum.

1 af 2

Markmið

Að draga úr áhrifum mengunar, hvort sem er í lofti, á láði eða legi.

Leiðir að markmiðum

- Áhersla verði lögð á gott samstarf við hið opinbera, sveitarfélög, einstaklinga, fyrirtæki og Heilbrigðiseftirlit Kjósarsvæðis til þess að daga úr mengun og bæta umgengni í nærumhverfi okkar.
- Brugðist verði skjótt við öllum ábendingum eða vísbendingum um mengun.

Markmið

Lögð verði áhersla á örugg og heilsusamleg loftgæði fyrir íbúa og dregið verði úr mengun frá bílaumferð.

Leiðir að markmiðum

- Mælingar fari fram á loftgæðum í Mosfellsbæ.
- Götur og stígar verði hreinsaðir af fokefnum þegar ástæða er til, t.d. vegna framkvæmda.
- Íbúar, fyrirtæki og stofnanir verði hvött til að draga úr notkun nagladekkja eins og kostur er.
- Unnið verði markvisst að því að draga úr lyktarmengun í bænum.

6

NEYSLA OG ÚRGANGUR

Yfirmarkmið

Að draga úr myndun úrgangs, auka endurvinnslu og endurnýtingu, minnka notkun á plastpokum, einnota vörum og matarsóun. Aukin áhersla verði á vistvæn innkaup og aðgengi að vistvænum vörum og vörum framleiddum í heimabyggð.

1 af 2

Markmið

Aðgengi að vistvænum vörum verði aukið.

Leiðir að markmiðum

- Mosfellsbær setji vistvæn innkaup á dagskrá í rekstri bæjarins.
- Fræðsla um vistvæn innkaup verði gerð aðgengileg almenningi og íbúar hvattir til að huga að slíkri neyslu.
- Fyrirtæki í Mosfellsbæ verði hvött til að bjóða vistvænar eða umhverfismerktar vörur og vörur framleiddar í heimabyggð.
- Mosfellsbær bjóði íbúum litla landskika til ræktunar á hagstæðu verði.

Markmið

Mosfellsbær stuðli að því að dregið verði úr notkun á einnota plasti/vörum og matarsóun.

Leiðir að markmiðum

- Fyrirtæki og íbúar í Mosfellsbæ verði hvött til þess að draga úr notkun á plasti og öðrum óumhverfisvænum umbúðum í sinni starfsemi.
- Hvatt verði til þess að notkun helíumblaðra sé hætt vegna neikvæðra áhrifa á dýralíf og vistkerfi jarðar.
- Dregið verði úr notkun einnota vara í stofnunum bæjarins eins og kostur er.
- Unnið verði með mötuneytum í stofnunum bæjarins að því að draga úr matarsóun.

7

NÁTTÚRUVERND OG VATNSVERND

Yfirmarkmið

Lögð verði áhersla á vernd náttúru, friðlýsingu náttúrusvæða og aðgengi almennings að þeim. Tryggt verði aðgengi að hreinu neysluvatni.

1 af 2

Markmið

Lögð verði áhersla á verndun fallegrar og ósnortinnar náttúru og áframhaldandi friðlýsingu náttúrusvæða.

Leiðir að markmiðum

- Lögð verði áhersla á verndun strandlengjunnar og leirunnar við Leiruvog.
- Unnið verði að friðlýsingu náttúruvætta og gerð friðlýsingaráætla í Mosfellsbæ.
- Upplýsingar um friðlýst svæði verði gerð aðgengileg almenningi í fræðsluefni, m.a. á heimasíðu bæjarins.

Markmið

Að stuðla að verndun Varmár, Köldukvíslar, Leirvogsár og annarra fallvatna og vatna í Mosfellsbæ sem mikilvægra útivistarsvæða í byggð.

Leiðir að markmiðum

- Tekið verði tillit til hverfisverndar við framkvæmdir við ár og vötn, til verndunar á vatnasviði þeirra.
- Farið verði í varanlegar aðgerðir til að koma í veg fyrir bakkarof í Varmá til að tryggja gott og öruggt aðgengi meðfram ánni.

Markmið

Aðgengi að hreinu vatni verði áfram tryggt.

Leiðir að markmiðum

- Virkt eftirlit verði haft með gæðum neysluvatns og mengunarmálum í vatnsbólum Mosfellsbæjar.

8

DÝRAHALD OG LAND- BÚNAÐUR

Yfirmarkmið

Lögð verði áhersla á ábyrgt dýrahald í samræmi við lög og reglur.

Markmið

Ávallt verði lögð áhersla á velferð dýra.

Leiðir að markmiðum

- Dýraeftirlit Mosfellsbæjar tilkynni alla slæma meðferð á dýrum til Matvælastofnunar sem fer með málefni dýravelferðar.
- Gildandi reglur um dýrahald skulu vera aðgengilegar á heimasíðu Mosfellsbæjar.
- Spornað verði við fjölgun refa, minka, vargfugla og meindýra í sveitarfélaginu með aðstoð meindýraeyða.

Markmið

Hlúð verði að sérstöðu Mosfellsbæjar sem sveit í borg.

Leiðir að markmiðum

- Landbúnaður verði í sátt við umhverfið og náttúruna, og í samræmi við græna ímynd bæjarfélagsins.
- Vakin verði athygli á kostum dreifbýlis í Mosfellsbæ með áherslu á græna ímynd og tengsl við náttúruna.
- Tryggja þarf að fráveitumál í dreifbýli séu fullnægjandi til að koma í veg fyrir mengun í ám og vötnum.
- Áburðargjöf verði í samræmi við reglur um dreifingartíma og fyrirkomulag, í samráði við Heilbrigðiseftirlit Kjósarsvæðis.
- Hundaeigendur verði hvattir til þess að skrá hunda sína hjá þjónustuveri Mosfellsbæjar.

Þau undirmarkmið heimsmarkmiðanna sem horft er til í þeim markmiðum sem sett eru fram í umhverfisstefnu Mosfellsbæjar.

3.6 Eigi síðar en árið 2020 verði búið að ná fjölda dauðsfalla og alvarlega slasaðra vegna umferðarslysa niður um helming á heimsvísu.

3.9 Eigi síðar en árið 2030 verði komið í veg fyrir, svo um munar, dauðsföll og veikindi af völdum hættulegra efna og loft-, vatns- og jarðvegmengunar. Vakin er athygli á að markmiðið fjallar um heilbrigðisþjónustu og dauðsföll frekar en útivist og umhverfi.

4.7 Eigi síðar en árið 2030 verði tryggt að allir nemendur öðlist nauðsynlega þekkingu og færni til þess að yta undir sjálfbæra þróun, m.a. með menntun sem er ætlað að efla sjálfbæra þróun og sjálfbæran lífsstíl, með því að hlúa að friðsamlegri menningu, með mannréttindum, kynjajafnrétti, alheimsvitund, viðurkenndri menningarlegri fjölbreytni og framlagi menningar til sjálfbærrar þróunar.

6.3 Eigi síðar en árið 2030 verði vatnsgæði aukin með því að draga úr mengun, útiloka óæskilega sorplosun og lágmarka losun hættulegra efna og efnablandna. Hlutfall óunnins skólps og frárennslisvatns verði minnkað um helming og endurvinnsla og örugg endurnýting aukin til muna um heim allan.

6.6 Eigi síðar en árið 2020 verði unnið að úrræðum til að vernda og endurheimta vatnstengd vistkerfi, þ.m.t. fjalllendi, skóga, votlendi, ár, grunnvatnsból og votn.

11.2 Eigi síðar en árið 2030 geti allir ferðast með öruggum sjálfbærum samgöngutækjum á viðurðanlegu verði á bættu vegakerfi. Lögð verði áhersla á betri almenningssamgöngur sem taka mið af fólki í viðkvæmri stöðu, konum, börnum, fötlðuð fólki og öldruðum.

11.3 Eigi síðar en árið 2030 verði fjölgun í þéttbýli sjálfbær og íbúar alls staðar í heiminum taki meiri þátt í skipulagsmálum og samkomulagi um sjálfbærni.

11.4 Blásið til sóknar til þess að vernda og tryggja náttúru- og menningararfleifð heimsins.

11.6 Eigi síðar en árið 2030 verði dregið úr skaðlegum umhverfisáhrifum í borgum, m.a. með því að bæta loftgæði og meðhöndlun úrgangs.

11.7 Eigi síðar en árið 2030 verði græn svæði gerð örugg og aðgengileg fyrir almenning, einkum konur og börn, aldraflokk og fatlað fólk.

11.A Stutt verði við jákvæð efnahags-, félags- og umhverfisleg tengsl milli þéttbýlis, þéttbýlla svæða í borgarjafri og dreifbýlissvæða með því að styrkja áætlanir um byggðarþróun á landsvísi og innan svæða.

12.2 Eigi síðar en árið 2030 verði markmiðum um sjálfbæra og skilvirka nýtingu náttúruauðlinda náð.

12.3 Eigi síðar en árið 2030 hafi sóun matvæla á smásölumarkaði og hjá neytendum minnkað um helming á hvern einstakling um heim allan. Nýting í matvælaframleiðslu og hjá birgðakeðjum verði bætt, þ.m.t. við uppskeru.

12.4 Eigi síðar en árið 2020 verði meðferð efna og efnablandna umhverfisvænni á öllum stigum, sem og meðhöndlun úrgangs með slíkum spilliefnum, í samræmi við alþjóðlegar rammaáætlanir sem samþykktar hafa verið. Dregið verði verulega úr losun efna og efnablandna út í andrúmsloftið, vatn og jarðveg í því skyni að lágmarka skaðleg áhrif á heilsu manna og umhverfið.

12.5 Eigi síðar en árið 2030 hafi forvarnir, minni úrgangur, aukin endurvinnsla og endurnýting dregið verulega úr sóun.

12.6 Fyrirtæki, einkum stór og alþjóðleg fyrirtæki, verði hvött til þess að innleiða sjálfbæra þróun í starfsemi sína og veita upplýsingar um sjálfbærni í skýrslum sem gefnar eru út á þeirra vegum.

12.7 Stuðlað verði að sjálfbæru verklagi við opinber innkaup í samræmi við innlenda stefnu og forgangsröðun.

12.8 Eigi síðar en árið 2030 verði tryggt að fólk um allan heim sé upplýst og meðvitað um sjálfbæra þróun og hvernig það getur lifað í sátt við náttúruna.

13.1 Auka viðbragðsáætlanir og forvarnir við vá af völdum loftslagsbreytinga og náttúruhamfara alls staðar í heiminum.

13.2 Ráðstafanir vegna loftslagsbreytinga verði að finna í landsáætlunum, stefnumótunum og skipulagi.

13.3 Menntun verði aukin til að vekja fólk til meðvitundar um hvernig mannauður og stofnanir geta haft áhrif og brugðist við loftslagsbreytingum, þar á meðal með snemmbúnum viðbúnaði og viðvörðunum.

14.1 Eigi síðar en árið 2025 verði verulega dregið úr og komið í veg fyrir hvers kyns mengun sjávar, einkum frá starfsemi á landi, þ.m.t. rusli í sjó og mengun af völdum næringarefna.

14.2 Eigi síðar en árið 2020 verði gengið vel um vistkerfi sjávar og stranda og þau vernduð á sjálfbæran hátt til að koma í veg fyrir skaðleg áhrif, þar á meðal með því að grípa til aðgerða til að endurheimta og hlúa að vistkerfunum og njóta ábatans.

15.1 Eigi síðar en árið 2020 verði vistkerfi á landi og í ferskvatni vernduð og stuðlað að sjálfbærri nýtingu þeirra og endurheimt, einkum skóga, votlendis, fjalllendis og þurrkasvæða, í samræmi við skuldbindingar samkvæmt alþjóðasamningum.

15.2 Eigi síðar en árið 2020 hafi tekist að efla sjálfbærni skóga af öllu tagi, stöðva skógareyðingu, endurheimta hnignandi skóga og auka verulega nýskógrækt og endurrækta skóga um allan heim.

15.3 Eigi síðar en árið 2030 verði barist gegn eyðimerkurmyndun, leitast við að endurheimta hnignandi land og jarðveg, þ.m.t. land sem er raskað af eyðimerkurmyndun, þurrkum og flóðum, og unnið að því að koma á jafnvægi milli hnignunar og endurheimtar lands í heiminum.

15.5 Gripið verði til brýnna og nauðsynlegra aðgerða til að sporna við hnignun náttúrulegra búsvæða og líffræðilegrar fjölbreytni. Eigi síðar en árið 2020 verði gripið til aðgerða til að vernda tegundir í bráðri hættu og koma í veg fyrir útrýmingu þeirra.

15.8 Gripið verði til ráðstafana eigi síðar en árið 2020 til að koma í veg fyrir aðflutning á gengra, framandi tegunda og dregið verulega úr áhrifum þeirra á vistkerfi á landi og vatni. Tegundunum efst á lista verði útrýmt eða útbreiðslu þeirra eða fjölgun stýrt.

NORDREGIO
Nordic Centre for Spatial Development

Innleiðing Mosfellsbæjar á nýrri umhverfisstefnu með hliðsjón af Heimsmarkmiðum Sameinuðu þjóðanna og í góðu samráði við íbúa, er tekinn sem fyrirmyndar dæmi um hvernig minni og meðalstórir bæir geta horft til heimsmarkmiðana og nýtt sér þau í sinni starfsemi og þjónustu

<http://www.nordregio.org/publications/global-goals-for-local-priorities-the-2030-agenda-at-local-level/>

MOSFELLSBÆR

MOSFELLSBÆR

Gildi Mosfellsbæjar

